

УДК 785:[111.852:7]

DOI <https://doi.org/10.32782/facs-2024-5-2>

Жанна ДАЮК

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадної музики факультету музичного мистецтва, Рівненський державний гуманітарний університет, вул. Хвильового, 7, м. Рівне, Україна, 33000

ORCID: 0000-0003-1395-093X

Мирослав ФИЛИПЧУК

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри естрадної музики факультету музичного мистецтва, Рівненський державний гуманітарний університет, вул. Хвильового, 7, м. Рівне, Україна, 33000

ORCID: 0000-0003-4255-5971

Вікторія ІВАНЧЕСКУЛ

магістрантка кафедри естрадної музики, факультету музичного мистецтва, Рівненський державний гуманітарний університет, вул. Хвильового, 7, м. Рівне, Україна, 33000

ORCID: 0009-0000-2380-777X

Бібліографічний опис статті: Даюк, Ж., Филипчук, М., Іванческул, В. (2024). Жанрова палітра інструментальної музики імпресіоністів. *Fine Art and Culture Studies*, 5, 12–18, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2024-5-2>

ЖАНРОВА ПАЛІТРА ІНСТРУМЕНТАЛЬНОЇ МУЗИКИ ІМПРЕСІОНІСТІВ

В статті розглядається аналіз використання інструментальної палітри, як одного з ключових елементів імпресіонізму в творчості видатних французьких композиторів-імпресіоністів. В роботі досліджуються використання різноманітних технік, котрі вони застосовували для написання творів, а також їх вплив на нові музичні композиції. Особлива увага приділяється порівнянню підходів Дебюссі, Саті та Равеля щодо використання оркестрової палітри, а також їхньому впливу на розвиток музичного імпресіонізму та сучасну класичну музику.

Мета статті – дослідження жанрових особливостей та стилістичних характеристик інструментальної музики композиторів-імпресіоністів, а також виявлення нових аспектів у розвитку цього напрямку в контексті музичної культури; стаття спрямована на аналіз музичних творів та визначення закономірностей, що вплинули на формування індивідуальних жанрових форм у рамках імпресіонізму.

Методологія: аналіз музичних текстів, жанрово-стильовий аналіз, історико-культурний підхід, аналіз наукових джерел.

Наукова новизна полягає у аналізі жанрової палітри інструментальної музики французьких композиторів-імпресіоністів, що здійснюється на основі всебічного вивчення музичних творів і наукових досліджень, що сприяє виявленню нових аспектів і закономірностей розвитку цього музичного напрямку.

Описано, жанрову палітру інструментальної музики, що вражає своєю різноманітністю та глибиною. У ній відбилися прагнення композиторів до вільного самовираження, що дозволило створювати унікальні музичні твори, які виходять за межі традиційних жанрів. В результаті доведено, що важливе місце займають жанри, які спрямовані на створення атмосферних і емоційних образів. У фортепіанній музиці імпресіоністи використовували специфічні техніки гри та педалювання, що дозволяли досягати багатошарових звукових ефектів. Оркестрові твори, такі як симфонічні поеми та сюїти, демонструють схильність композиторів до створення багатогранних і яскравих звукових полотен. Розмаїття жанрів і форм у музиці імпресіоністів відображає складність і багатогранність їхнього художнього бачення, роблячи значний внесок у розвиток музичного мистецтва кінця XIX – початку XX століття.

Як висновок, стаття базується на аналізі творчості французьких композиторів, а також на вивченні відповідних музичних матеріалів та досліджень їхньої творчості. Результати роботи допомагають краще зрозуміти вплив імпресіонізму на розвиток музичного мистецтва та роль оркестрової палітри у формуванні музичних образів та атмосфери.

Ключові слова: імпресіонізм, жанрова палітра, французькі імпресіоністи, інструментальна музика, музична аналітика, музичний аналіз.

Zhanna DAIUK

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Department of Popular Music, Rivne State Humanitarian University, 7 Khvylovoi Str., Rivne, Ukraine, 33000

ORCID: 0000-0003-1395-093X

Myroslav PHYLYPCHUK

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Department of Popular Music, Rivne State Humanitarian University, 7 Khvylovoi Str., Rivne, Ukraine, 33000

ORCID: 0000-0003-4255-5971

Victoria IVANCHESKUL

Master student of the Department of Popular Music, Rivne State Humanitarian University, 7 Khvylovoi Str., Rivne, Ukraine, 33000

ORCID: 0009-0000-2380-777X

To cite this article: Daiuk, Z., Phylpchuk, M., Ivancheskul, V. (2024). Zhanrova palitra instrumental'noji muzyky impresionistiv [Genre palette of instrumental music by impressionists]. *Fine Art and Culture Studies*, 5, 12–18, doi: <https://doi.org/10.32782/facs-2024-5-2>

GENRE PALETTE OF INSTRUMENTAL MUSIC BY IMPRESSIONISTS

The article analyzes the use of the instrumental palette as one of the key elements of impressionism in the works of prominent French impressionist composers. The paper explores the use of various techniques that they applied to compose works, as well as their influence on new musical compositions. Particular attention is paid to comparing the approaches of Debussy, Satie and Ravel to the use of the orchestral palette, as well as their influence on the development of musical impressionism and modern classical music.

The aim of the article is to explore the genre-specific features and stylistic characteristics of the instrumental music of impressionist composers, as well as to identify new aspects in the development of this direction within the context of musical culture. The article focuses on analyzing musical works and determining the patterns that influenced the formation of individual genre forms within impressionism.

Methodology: analysis of musical texts, genre and stylistic analysis, historical and cultural approach, analysis of scientific sources.

The scientific novelty lies in the analysis of the genre palette of instrumental music by French composers-impressionists, which is based on a comprehensive study of musical works and scientific research, contributing to the identification of new aspects and patterns in the development of this musical direction.

The article provides an overview of the diverse and multifaceted landscape of instrumental music, showcasing its remarkable breadth and intricacy. This reflects the composers' aspirations for free expression, which permitted them to create distinctive musical compositions that transcend the conventional genres. It can thus be demonstrated that genres designed to evoke atmospheres and emotions occupy a significant position within this musical landscape. In piano music, the Impressionists employed specific playing and pedalling techniques that enabled them to attain multi-layered sound effects. The composers' inclination towards the creation of multifaceted and vivid soundscapes is exemplified in their orchestral works, including symphonic poems and suites. The diversity of genres and forms observed in the music of the Impressionists reflects the complexity and versatility of their artistic vision, and constitutes a significant contribution to the development of musical art in the late 19th and early 20th centuries.

In conclusion, the article is based on an analysis of the works of French composers, as well as on the study of relevant musical materials and research on their work. The results of the work help to better understand the influence of impressionism on the development of musical art and the role of the orchestral palette in the formation of musical images and atmospheres.

Key words: *impressionism, genre palette, French impressionists, instrumental music, music analytics, music analysis.*

Постановка проблеми. Імпресіонізм у музиці – це естетичний напрям, що виник у другій половині XIX століття, який характеризується намаганням втілити в музиці образи та настрої, аналогічні тим, які викликає враження, породжені світлом і кольором у картині імпресіоністів. Інструментальна музика цього

стилю, як і в образотворчому мистецтві, використовує палітру звуків для створення атмосфери, настрою та образів у слухача. У своїй роботі ми ставимо за мету дослідити використання оркестрової палітри у творчості видатних представників імпресіонізму. Ми будемо виявляти характерні особливості їхнього вико-

ристання звуків та інструментальних комбінацій для досягнення ефекту світлового малюнка у музиці. Також спробуємо з'ясувати, які засоби вони використовували для створення музичних образів та атмосфери, а також як це відображалося на їхній стильовій та естетичній концепції. Ця стаття допоможе краще зрозуміти роль інструментальної палітри у музиці імпресіонізму, а також відкрити нові аспекти творчості французьких композиторів, які вплинули на розвиток музичного мистецтва ХХ століття.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Питання формування та розвитку різноманітності інструментальної імпресіоністичної музики є ключовими у науковому доробку дослідників, серед яких такі музикознавці: А. Шефер, Ф. Ле Ру, Н. Лебрехт, Ж-Ш. Франц, Р. Барте, Ж. Барра, В. Гізекінг, А. Рубінштейн, П. Булез, С. Реттель, Ролан Барт, Мішель Фуко, зокрема вітчизняні науковці, такі як Л. Колодуб, І. Карабиць, О. Шевченко, В. Жаркова, Н. Рябуха, Я. Горбаль, Л. Дем'яненко, А. Ареф'єва, Р. Жарковський, А. Поліщук та ін.

Мета статті – дослідити та проаналізувати особливості інструментальної музики французьких композиторів-імпресіоністів, визначити спільні та відмінні риси їх інструментального стилю, а також розкрити новаторські прийоми та засоби виразності, які використовували композитори, продемонструвавши вплив імпресіонізму на розвиток інструментальної музики ХХ століття, розглянувши особливості інструментування, гармонії, мелодики, ритму та фактури.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Імпресіонізм у музиці – це стиль, який розвинувся наприкінці 19-го та на початку 20-го століття, паралельно й у живописі. Він є відгуком на епоху значних соціокультурних змін у Європі, таких як індустріалізація, технологічний прогрес, урбанізація та нові філософські погляди.

Імпресіоністична музика була спробою передати враження від природи, настрою та емоції через звукові кольори та текстури, схожі на ті, що використовувались митцями у живописі. Композитори імпресіонізму, такі як Клод Дебюссі, Моріс Равель, Ерік Саті та ін., відмовилися від традиційних форм і стали експериментувати з гармонією, мелодією та ритмом.

Цей стиль відзначався використанням акордів септими, дев'яти та навіть одинадцяти звуків, що створювало багатогранні та невизначені гармонічні кольори. Мелодії були часто фрагментарними та змінювалися в ході твору, створюючи враження невизначеності та руху.

Оркестрові та фортепіанні засоби розширилися, а техніка виконання включала в себе використання педалі, щоб створити звукові ефекти. Ритмічна структура також зазнала змін, з емпізою на рух та текучість.

Імпресіоністична музика відображала новий погляд на світ, де більше уваги приділялося внутрішнім переживанням, відчуттям та емоціям, ніж зовнішнім подіям чи об'єктивній реальності. Вона стала важливим кроком у розвитку сучасного музичного мистецтва та відкрила нові шляхи виразності для майбутніх поколінь композиторів.

Погоджуючись із підходом сучасної музикознавства до розуміння художніх явищ у контексті історико-культурного розвитку, вважаємо перспективним дослідження стильового напрямку імпресіонізму в різноманітних жанрах інструментальної музики, де цей стиль проявився особливо насичено. Жанрова палітра представляє собою складний процес, який має різні складові, кожна з яких впливає на розвиток жанру як окремої частини, так і в цілому. Ось деякі з найпоширеніших жанрів і форм, які використовували імпресіоністи:

Прелюдії – це короткі музичні твори, які часто мають ескізний характер і відзначаються вільною формою. Основна їхня особливість полягає у передачі конкретного настрою або образу за допомогою музичних засобів. Вони часто служать вступом до інших музичних творів або використовуються як самостійні мініатюрні композиції. По суті, прелюдії відображають хвилюючі емоції або ідеї композитора, але не завжди мають чітко визначену структуру або форму. Їхня гнучкість дозволяє композиторам експериментувати з музичним матеріалом та передати різноманітні музичні образи. Наприклад, «Воскресіння» Прелюдія для оркестру ор. 4 Альберта Русселя – твір відомий своїм яскравим оркеструванням та драматичною експресією. Прелюдія ґрунтується на одній темі, яка розвивається протягом твору. Тема представлена у вступі на струнних, а потім розробляється та варіюється протягом всієї прелюдії.

Оркестровка багата та колористична, з використанням широкого спектру інструментів для створення драматичного ефекту.

Ноктюрни – це музичні твори, які намагаються передати атмосферу нічної природи. Вони часто характеризуються мрійливим і ліричним настроєм, сприймаючи особливу атмосферу та настрої, що панують у нічний час. Ці композиції можуть відображати спокій, таємничість або романтичні почуття, пов'язані з нічною порою. Вони часто створюються для фортепіано або інших інструментів, іноді в оркестровому аранжуванні. Ноктюрни завжди намагаються захопити слухача і перенести його в особливий світ нічного часу через музику. «Ноктюрни» Клода Дебюссі, написані для оркестру в 1900 році, – це не просто музичний твір, а справжня подорож у світ нічних образів, де звуки та емоції переплітаються, створюючи атмосферу мрійливості, таємничості та глибинних роздумів. (Рябуха Н., 2019, ст. 224)

Етюди – це музичні композиції, які призначені для розвитку технічних або виразних навичок у виконавця на інструменті. Ці твори часто створюються для покращення майстерності гри та подолання труднощів, які можуть виникнути під час виконання складних музичних партій. Етюди можуть містити широкий спектр технічних вправ, таких як швидкі та складні пасажі, акордові прогресії, розвиток легато або стаккато та інші техніки. Крім технічних аспектів, етюди також можуть висвітлювати виразні аспекти гри, такі як динаміка, фразування та виразність. Вони є важливою складовою частиною навчального процесу музикантів та допомагають їм розвивати свої навички гри на інструменті. Поль Таффанель «24 етюди для флейти» – це збірка є класичним репертуаром для флейтистів. Етюди композитора демонструють аспекти, що відображають імпресіоністичні елементи тембру та звукової колористики, що сприяло розвитку виконавської техніки і виразності.

Сюїти – це колекції музичних номерів або ескізів, які зазвичай об'єднуються в одну композиційну структуру за певною тематичною або стильовою єдністю. Ці твори можуть включати різноманітні музичні епізоди або мініатюри, які можуть бути поєднані за загальною ідеєю або концепцією. Ця форма дозволяє композиторам створити різноманітну та цікаву музичну архітектуру, яка виражає різноманітні емоції

та ідеї. Альбер Руссель, французький композитор, відомий своїм унікальним стилем, який поєднує елементи імпресіонізму з класичними музичними формами. Його «Сюїта у фа» (Suite en fa op. 33) показує нам поєднання різноманітних форм та стилістичних елементів французької барокової музики, такі як танцювальні ритми та орнаментовані мелодії. Використання модальних і хроматичних гармоній створює відчуття новизни і звукової багатогранності, додаючи глибини і колориту до традиційних форм. У сюїті він інтегрує складні ритмічні структури, які додають динаміки і руху до музики. Це можуть бути такі традиційні форми, як алеманда, куранта, сарабанда або жига, але з сучасною гармонійною та ритмічною обробкою. Незважаючи на формальність барокових форм, Руссель приносить в сюїту глибоку емоційну виразність, що досягається через використання багатих гармоній, динамічних контрастів і нюансів у темпах та артикуляції. Композитор поєднує історичні музичні форми з сучасними гармонійними та ритмічними техніками.

Фантазії – це вільні, імпровізаційні твори, які дозволяють композиторам виразити свою фантазію та емоції без жорстких формальних обмежень. У цих творах композитори мають велику свободу у виборі музичних ідей та розвитку музичних тем. Композитор Пол Дюка створив «Фантазію для фортепіано і оркестру» (Fantaisie pour piano et orchestre). Як і багато інших творів композитора, ця фантазія поєднує в собі блискучу оркестровку і багатство гармоній, що робить її прикладом імпресіоністичного підходу до композиції. Дюка відомий своїм майстерним використанням оркестрової музики, що створює багаті і яскраві звукові пейзажі. У «Фантазії» він використовує різноманітні інструментальні кольори, щоб підкреслити емоційні і драматичні моменти твору. Він використовує модальні зміни, хроматизми і нетрадиційні гармонічні послідовності, що надають музиці колориту і глибини. Гармонії часто мають плавний і текучий характер, створюючи відчуття постійного руху і зміни. (А. Поліщук, 2017, ст. 626)

Опери – хоч імпресіонізм мав значний вплив на музику наприкінці XIX століття та на початку XX століття, він не відіграв такої ж визначальної ролі в оперному жанрі, як в інструменталь-

ній музиці. Складність поєднання імпресіоністичних принципів з оперною формою: опера традиційно ґрунтується на чіткому сюжеті, драматичному розвитку та вокальних партіях, проте імпресіонізм же з його акцентом на атмосферу, мінливі враження та невизначеність, важко поєднати з цими елементами. Деякі композитори, наприклад, Клод Дебюссі («Пеллеас і Мелізанда») та Моріс Равель («Дитя та чари»), експериментували з імпресіоністичними ідеями в своїх оперних творах. «Пеллеас і Мелізанда» Клода Дебюссі: вражає ліричною атмосферою, витонченою оркестровкою та використанням нетрадиційних гармоній, натомість «Дитя та чари» Моріса Равеля: відрізняється казковою атмосферою, використанням фольклорних мотивів та барвистою оркестровкою. (Р. Жарковський, 2017, ст. 364) «Лулу» Альбана Берга: написана в експресіоністському стилі, також містить деякі імпресіоністичні елементи, а саме використання невизначених гармоній та акцент на атмосфері. Важливо зазначити, що вплив імпресіонізму на оперу був опосередкованим. Композитори наступних поколінь, такі як Олів'є Мессіан та Жорж Бенжамен, використовували деякі імпресіоністичні техніки в своїх оперних творах, але не обмежувалися суворими рамками цього стилю. Опері, які можна частково віднести до імпресіонізму, часто поєднують його з іншими стилями, такими як символізм та експресіонізм. (В.Жаркова, 2021, ст. 32)

Романси – музичні твори, що відображають естетику імпресіонізму в жанрі вокальної музики. Вони відрізняються особливою увагою до передачі настрою, емоцій та образів через музику та текст. Основні риси романсів імпресіоністів включають ліричний настрій, використання колористики, експерименти зі звуком, фокус на емоціях та образах. Деякі з найвідоміших романсів імпресіоністів включають твори Клода Дебюссі, Моріса Равеля та Еріка Саті. «Cinq Mélodies populaires grecques» («П'ять грецьких народних мелодій») – це цикл із п'яти пісень для голосу та фортепіано, написаний французьким композитором-імпресіоністом Морісом Равелем. Композитор черпав натхнення з грецької народної музики. Також варто і згадати «Trois Ballades de François Villon» («Три балади Франсуа Війона») – це цикл із трьох пісень для голосу та фортепіано,

написаний Дебюссі. Цикл відомий своєю атмосферою, емоційною глибиною та майстерним використанням вільної ритміки та невизначених гармоній для створення більш загадкової та емоційної подачі текстів Війона. «Нічний джаз» Альбера Русселя, написаний для голосу та фортепіано – цікавий та багатогранний твір, який демонструє вплив різних музичних стилів та течій початку ХХ століття, зокрема спостерігається вплив скрипкової сонати Моріса Равеля та балету «Створення світу» Даріуса Мійо. Музика «Нічного джазу» яскрава та емоційна. Вона використовує синкоповані ритми, хроматичні гармонії та джазові ідіоми для створення атмосфери нічного міста. Композитор вдало поєднує елементи джазу, імпресіонізму та традиційної французької музики.

Рапсодії – музичні твори, які відображають естетику імпресіонізму в жанрі оркестрової музики. Вони відрізняються від романсів своєю більшою масштабністю та розмаїттям інструментального складу, що дозволяє композиторам виразити свою фантазію та емоції в більш широкому контексті. Основні риси рапсодій імпресіоністів включають: експресивність та емоційна насиченість, використовуються різні гармонічні прийоми та колористичні ефекти, щоб створити барвисті й насичені звучання, характерні для імпресіонізму, експерименти зі звуком та оркестровкою включають незвичайні звукові ефекти, новаторські ідеї щодо оркестровки та експерименти з різними фактурними рішеннями, також відтворення природних образів, себто рапсодії часто створюють музичні образи, які відтворюють природні явища або абстрактні концепції, такі як світло, кольори, рух води тощо. Одна з найвідоміших є «Іспанська рапсодія» Моріса Равеля. Твір славиться власною культурою виразових елементів, тенденція до відтворення тонких варіацій настроїв та здатність створювати більш детальні пейзажні образи. У «рапсодії» виявилася здатність композитора до втілення симфонічних та театральних елементів у танці, що стало передвісником його подальших творчих зусиль у галузі танцювальної музики – таких як «Вальс», «Болеро», балети.

Балети – представляють собою унікальні твори, які поєднують музику, хореографію та сценографію для створення вражаючих вистав. Ці балети стали важливою частиною

імпресіоністичного мистецтва, в яких специфіка музичного виразу доповнювалася візуальними елементами для створення унікального атмосферного світу. відомий балет імпресіоністичного періоду – це «Дафні і Хлоя» Моріса Равеля. Балети імпресіоністів відкривали нові можливості для поєднання музики, танцю та візуального мистецтва, що відображало дух епохи та сприяло розвитку інноваційних підходів у мистецтві. (В.Жаркова, 2021, ст. 18)

Симфонічні поеми – один з найхарактерніших жанрів імпресіоністичної музики. Ці твори відзначаються не лише масштабністю і величезним оркестром, але й глибоким програмним змістом. Композитори створювали симфонічні поеми, щоб розповісти історії або передати конкретні образи, здійснюючи це за допомогою музичних засобів. Прикладом може слугувати «Море» Клода Дебюссі, яке зображує різні аспекти морського пейзажу з використанням нюансованого оркестрового звучання. Звуки хвиль, мелодії вітру, шелест пальм – усе це створює образи рухливого та живого морського узбережжя. Дебюссі використовує багатство оркестрового звучання, різні темпи та ритми, щоб передати весь спектр вражень, які викликає море. Альбер Руссель та його «Pour une fête de printemps» – це яскрава та барвиста симфонічна поема, сповнена оптимізму та радості. Руссель використовує в цьому творі багату оркестровку, експресивні мелодії та динамічні ритми, щоб створити картину пробудження природи та тріумфу весни. Композитор передає в цій поемі елементи імпресіонізму та неокласицизму, створюючи свій власний унікальний стиль.

Сюїти для оркестру – представляли собою колекції коротких музичних номерів, які можуть бути різноманітні за тематикою та стилем. Ці твори часто склалися з невеликих ескізів або мініатюр, які кожен по-своєму відтворювали конкретну атмосферу чи настрій. Вони вражали своєю колоритністю, яка часто передавалася за допомогою багаточислової гармонії, тонких тембральних комбінацій та мелодійних ліній. Наприклад «Післяполудневий відпочинок фавна» (Prélude à l'après-midi d'un faune) – це симфонічна поема французького композитора Клода Дебюссі. Композитор відходить від традиційної гармонії, використо-

вуючи невизначені гармонії та хроматизми, щоб створити атмосферу таємничості. Застосовуються широкі спектри оркестрової кольористики, щоб зобразити різні елементи твору, від ніжнього флейтового соло до потужних tutti оркестру. Використовується вільна ритміка, яка постійно змінюється, щоб підкреслити мінливість настрою та атмосферу твору. Сюїта продемонструвала нові можливості оркестрової музики та відкрила шлях для подальших експериментів з імпресіонізмом та іншими музичними стилями. (А.Ареф'єва, 2022, ст. 11)

Висновки. Імпресіонізм, що виник наприкінці ХІХ століття, став одним із найвизначніших напрямків у музиці ХХ століття. Він суттєво вплинув на розвиток музичної мови, розширивши межі виразності та збагативши її новими звуковими образами. Жанрова палітра творів імпресіоністів вирізнялась неабиякою різноманітністю, охоплюючи як традиційні, так і нові жанри.

Традиційні жанри, які імпресіоністи використовували та переосмислювали, включають: прелюдія, етюд, ноктюрн, опера і т.д.

Окрім традиційних жанрів, імпресіоністи також використовували та розвивали нові жанри, такі як: прелюдії-картини: цей жанр поєднував у собі елементи прелюдії та звукової картини, створюючи короткі музичні твори, що описують певні образи або сюжети. Імпресіоністичні прелюдії-картини часто вирізняються програмністю, використанням імпресіоністичних гармоній та тембрових ефектів; імпровізації: імпресіоністи часто використовували імпровізацію як спосіб дослідження нових музичних ідей та створення спонтанних та емоційних творів. Імпресіоністичні імпровізації часто характеризуються свободою форми, використанням хроматизмів та імпресіоністичних гармоній.

Загалом, жанрова палітра інструментальної музики імпресіоністів характеризувалась:

- широким спектром жанрів, як традиційних, так і нових.
- прагненням до створення атмосфери та настрою за допомогою музичних засобів.
- використанням тембру, динаміки та оркестрових ефектів для створення нових звукових образів.
- емоційною виразністю та спонтанністю.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Жаркова В. Б. Музика Клода Дебюссі і Моріса Равеля: сучасний погляд на проблему стильової ідентифікації. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2021. № 130. С. 24–51.
2. Рябуха Н. О. Специфіка звукообразного мислення К. Дебюссі: онто-сонологічний підхід. *Культура України*. 2019. Серія: Мистецтвознавство. № 63. С. 217–228.
3. Дем'яненко, Л. Імпресіонізм у музиці і літературі (Михайло Коцюбинський і Клод Дебюссі). *Слово і Час*. 2011. № 1. С. 78–84.
4. Горбаль Я. М. Камерно-інструментальна музика французьких композиторів першої половини ХХ століття. *Музикознавча думка Дніпропетровщини*. 2021. № 20. С. 201–211.
5. Ареф'єва А. Ю. Полістилістика французького музичного імпресіонізму. Наукове фахове видання: *Актуальні проблеми філософії та соціології*. 2022. № 36. С. 10–14.
6. Жарковський Р. А. Імпресіоністські риси струнного інструменталізму у квартетній творчості К. Дебюссі та М. Равеля. *Наукові збірки ЛНМА ім. М. В. Лисенка: Музикознавчий універсум*. 2017. № 41. С. 357–369.
7. Поліщук А. В. Імпресіонізм в музичному просторі культури: дискус поняття. *Молодий вчений*. 2017. № 11(51). С. 625–628.

REFERENCES:

1. Zharkova V. B. (2021) Muzyka Kloda Debjussi i Morisa Ravelja: suchasnyj pohljad na problemu styljovoji identyfikaciji. [The music of Claude Debussy and Maurice Ravel: a modern view of the problem of stylistic identification]. *Naukovyj visnyk Nacional'noji muzychnoji akademiji Ukrainy imeni P. I. Chajkovskogho*, vol. 130, pp. 24–51.
2. Rjabukha N. O. (2019) Specyfika zvukoobraznogho myslennja K. Debjussi: onto-sonologichnyj pidkhyd. [Specificity of K. Debussy's sound-image thinking: an onto-sonological approach]. *Kuljtura Ukrainy*, vol. 63, pp. 217–228.
3. Dem'janenko, L. (2011) Impresionizm u muzyци i literaturi (Mykhajlo Kocjubynskij i Klod Debjussi). [Impressionism in music and literature (Mykhailo Kotsyubynsky and Claude Debussy)]. *Slovo i Chas*, vol. 1, pp. 78–84.
4. Ghorbalj Ja. M. (2021) Kamerno-instrumentaljna muzyka francuzjkykh kompozytoriv pershoji polovyny XX stolittja. [Chamber and instrumental music of French composers of the first half of the 20th century]. *Muzykoznavcha dumka Dnipropetrovshhyny*, vol. 20, pp. 201–211.
5. Aref'jeva A. Ju. (2022) Polistylistyka francuzjkogho muzychnogho impresionizmu. [Polystylistics of French musical impressionism. Scientific specialist edition: Actual problems of philosophy and sociology]. *Naukove fakhove vydannja: Aktualjni problemy filosofiji ta sociologiji*, vol. 36, pp. 10–14.
6. Zharkovskij R. A. (2017) Impresionistsjki rysy strunnogho instrumentalizmu u kvartetnij tvorchosti K. Debjussi ta M. Ravelja. [The impressionistics features of string instrumentalism in quartet creativity of K. Debussy and M. Ravel]. *Naukovi zbirky LNMA im. M. V. Lysenka: Muzykoznavchij universum*, vol. 41, pp. 357–369.
7. Polishhuk A. V. (2017) Impresionizm v muzychnomu prostori kuljture: dyskus ponjattja. [Impressionism in the musical space of culture: a discussion of the concept]. *Molodyj vchenyj*, vol. 11(51), pp. 625–628.